

Мастепан Микола Антонович, к.т.н., доцент, Донбаська національна академія будівництва і архітектури, mastepanma@gmail.com

Кузьміна Вікторія Павлівна, асистент, Донбаська національна академія будівництва і архітектури

Амелін Олександр Анатолійович, магістр, Донбаська національна академія будівництва і архітектури

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТУ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Раціональна організація процесу технічного обслуговування (ТО) та ремонту транспортних засобів (ТЗ) повинна відповідати вимогам якості та ефективності виробництва послуг і будуватися на таких основних принципах, як: спеціалізація, концентрація, диференціація, інтеграція, паралельність, пропорційність, безперервність, ритмічність, прямотічність, автоматизація, гнучкість, гомеостатичність [1, 2] (рис. 1).

Більшість принципів, таких як: спеціалізація, концентрація, автоматизація, диференціація, паралельність, пропорційність, ритмічність в основному досліджені науковцями і практиками галузі автомобільного транспорту і враховуються при організації виробництва послуг з технічного обслуговування та ремонту ТЗ.

Рисунок 1 – Принципи раціональної організації виробничих процесів

Принцип інтеграції, реалізується в основному в виробничих системах повного технологічного циклу, на яких деталі або вироби обробляються без участі людини з 100-відсотковою готовністю для складання. Цей принцип не типовий для ТО та ремонту ТЗ.

Принцип безперервності передбачає скорочення або зведення до мінімуму перерв у процесі обслуговування та ремонту ТЗ. Безперервність є

запорукою підвищення продуктивності праці, забезпечення рівномірної роботи підприємства, скорочення часу виробництва послуги, що важливо для споживачів.

Оцінити безперервність можна відношенням тривалості технологічної частини обслуговування або ремонту до його повної тривалості. В умовах підприємств автомобільного транспорту усунути повністю перерви неможливо. Тому завдання полягає в мінімізації часу між операціями у виробничому процесі.

Важливим для підприємств автосервісу в умовах нестабільної економіки України є принцип гнучкості. Цей принцип вможливує пристосування виробничого процесу підприємства до змін правових, соціальних, економічних, організаційних умов в країні і регіоні. Він також забезпечує скорочення часу і витрат на налаштування процесу до змін ситуації на ринку послуг, розвитку конструкції ТЗ і технологій їх обслуговування та ремонту.

Дотримання принципу гомеостатичності забезпечує спротив впливу внутрішніх і зовнішніх факторів, що дестабілізують виробництво на підприємстві. Для цього повинна бути створена система протидії дестабілізуючим факторам, яка передбачає створення технічних, організаційних, управлінських механізмів протидії: процеси діагностування ТЗ, системи оперативного планування і регулювання обслуговування та ремонту, система формування і корегування нормативів, наявність резервів матеріальних та енергетичних ресурсів та ін.

Принцип прямоїності полягає в забезпеченні найкоротшого шляху проходження автомобіля або його агрегату всіх операцій обслуговування або ремонту. Для підвищення прямоїності процесів необхідно вибирати схему і послідовність операцій та будувати технологічний процес таким чином, щоб зменшити тривалість транспортних операцій, тривалість передачі об'єктів обслуговування в загальній тривалості виробництва послуг.

Основні принципи організації виробництва на підприємствах автомобільного транспорту взаємно пов'язані, доповнюють один одного. Від їх реалізації в значній мірі залежить час виробництва послуги, її якість та ефективність.

Проектуючи процес ТО та ремонту ТЗ, схему його організації, систему оперативного управління процесами необхідно враховувати зазначені принципи, але кінцеві рішення необхідно приймати за результатами аналізу оцінки показників економічної ефективності рішень.

Література

1. Гончарова Н. П., Федонін О. С., Швиданенко О. та ін. Управління підприємствами: сучасні тенденції розвитку: монографія. – К.: КНЕУ, 2006. – 288 с.
2. Карпенко Е.А. Потенциал производственной системы: сущность, методика оценки, процесс актуализации: Монография. – Гомель: Учреждение образования «Гомельский государственный технический университет имени П. О. Сухого», 2003. – 377 с.